

RedList
Crvena Lista

ICOM

CRVENA LISTA
POTENCIJALNO
UGROŽENIH
PREDMETA
KULTURNE BAŠTINE
JUGOISTOČNE
EUROPE

ICOM international
council
of museums

Najvažniji propisi za zaštitu kulturne baštine jugoistočne Europe

Ovaj popis nije konačan. Valja ga poimati na način da obuhvaća i eventualne izmjene i dopune i/ili provedbene akte nabrojanih instrumenata i propisa.

MEĐUNARODNI INSTRUMENTI

**Haška konvencija od 14. svibnja 1954. godine
za zaštitu kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba**

Ratifikacija: Rumunjska (1958.)

Pristup: Bugarska (1956.), Albanija (1960.), Republika Moldavija (1999.)

Notifikacija o sukcesiji: Hrvatska, Slovenija (1992.)

Bosna i Hercegovina (1993.) – Sjeverna Makedonija (1997.)
Srbija (2001.) – Crna Gora (2007.)

Prvi protokol (14. svibnja 1954.)

Ratifikacija: Rumunjska (1958.)

Pristup: Bugarska (1958.), Albanija (1960.), Republika Moldavija (1999.)

Notifikacija o sukcesiji: Hrvatska, Slovenija (1992.)

Bosna i Hercegovina (1993.) – Sjeverna Makedonija (1997.)
Srbija (2001.) – Crna Gora (2007.)

Drugi protokol (26. ožujka 1999.)

Ratifikacija: Bugarska (2000.) – Hrvatska, Rumunjska (2006.)

Pristup: Sjeverna Makedonija, Srbija (2002.) – Slovenija (2004.)
Bosna i Hercegovina (2009.)

Notifikacija o sukcesiji: Crna Gora (2007.)

**UNESCO-va konvencija od 14. studenog 1970.
o mjerama zabrane i sprječavanja nezakonitog uvoza,
izvoza i prijenosa vlasništva kulturnih dobara**

Ratifikacija: Bugarska (1971.) – Republika Moldavija (2007.)

Pristup: Rumunjska (1993.) – Albanija (2002.)

Notifikacija o sukcesiji: Hrvatska, Slovenija (1992.)

Bosna i Hercegovina (1993.) – Sjeverna Makedonija (1997.)
Srbija (2001.) – Crna Gora (2007.)

**UNESCO-va konvencija od 16. studenog 1972.
o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine**

Ratifikacija: Albanija (1989.) – Republika Moldavija (2002.)

Usvajanje: Bugarska (1974.) – Rumunjska (1990.)

Notifikacija o sukcesiji: Hrvatska, Slovenija (1992.)

Bosna i Hercegovina (1993.) – Sjeverna Makedonija (1997.)
Srbija (2001.) – Crna Gora (2006.)

**UNIDROIT-ova konvencija od 24. lipnja 1995.
o ukradenim ili nezakonito izvezenim kulturnim dobrima**

Ratifikacija: Rumunjska (1998.) – Hrvatska (2000.)

Pristup: Slovenija (2004.) – Sjeverna Makedonija (2013.)

Bosna i Hercegovina (2017.) – Crna Gora (2019.)

**UNESCO-va konvencija od 2. studenog 2001.
o zaštiti podvodne kulturne baštine**

Ratifikacija: Bugarska (2003.) – Hrvatska (2004.)

Crna Gora, Slovenija (2008.) – Albanija, Bosna i Hercegovina (2009.)

Usvajanje: Rumunjska (2007.)

PROPISI EUROPSKE UNIJE

Direktiva 2014/60/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014.
o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja
države članice

Uredba Vijeća (EZ) br.116/2009 od 18. prosinca 2008.
o izvozu kulturnih dobara

Uredba (EU) 2019/880 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019.
o unosu i uvozu kulturnih dobara

NACIONALNI PROPISI

ALBANIJA

Zakon br. 9048 o kulturnoj baštini (7. travnja 2003.)

BOSNA I HERCEGOVINA

Opći okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini (Daytonski mirovni
sporazum), Aneks 8 – Sporazum o Povjerenstvu za očuvanje nacionalnih
spomenika (1995.)

Odluka Predsjedništva Bosne i Hercegovine o Povjerenstvu za očuvanje
nacionalnih spomenika (2001.)

Kriteriji Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika
za proglašenje dobara nacionalnim spomenicima (2002./2003.)

BUGARSKA

Zakon o kulturnoj baštini (13. ožujka 2009.)

HRVATSKA

Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (25. lipnja 1999.)

CRNA GORA

Zakon o zaštiti kulturnih dobara (2010.)

SJEVERNA MAKEDONIJA

Zakon o zaštiti kulturne baštine (13. ožujka 2004.)

REPUBLIKA MOLDAVIJA

Zakon br. 262 o muzejima (7. prosinca 2007.)

Zakon br. 280 o zaštiti nacionalne pokretne kulturne baštine
(27. prosinca 2011.)

RUMUNJSKA

Ustav (1991.)

Zakon br. 182 o zaštiti pokretne nacionalne kulturne baštine
(25. listopada 2000.)

Zakon br. 422 o zaštiti povijesnih spomenika (18. srpnja 2001.)

Zakon br. 311 o muzejima i javnim zbirkama (8. srpnja 2003.)

Uredba Vlade br. 43 o zaštiti arheološke baštine (30. siječnja 2000.)

SRBIJA

Zakon br.72 o kulturi (2009.)

Zakon br.71 o kulturnim dobrima (1994.)

Zakon br.6 o arhivskoj građi i arhivskoj djelatnosti (2020.)

Zakon br.52 o staroj i rijetkoj bibliotečnoj građi (2011.)

Zakon br.35 o muzejskoj djelatnosti (2021.)

Kazneni zakon (2005.)

SLOVENIJA

Zakon o zaštiti kulturne baštine, ZVKD-1 (2008.)

Zakon o povratu protupravno iznesenih predmeta kulturne baštine,
ZVPOPKD (2003.)

Pravilnik za izdavanje dozvola za izvoz i prijenos predmeta
kulturne baštine (2011.)

CRVENA LISTA

POTENCIJALNO UGROŽENIH PREDMETA KULTURNE BAŠTINE JUGOISTOČNE EUROPE

Koja je svrha Crvene liste za jugoistočnu Europu?

Iako kulturnu baštinu jugoistočne Europe štite jaki nacionalni propisi i međunarodno pravo, tim raznolikim dobrima ipak prijete opasnost od krađe, pljačke i nezakonitog trgovanja. Želeći pridonijeti zaštiti kulturnog naslijeđa, u *Crvenoj listi potencijalno ugroženih predmeta kulturne baštine jugoistočne Europe* utvrdili smo koje su vrste predmeta u najvećoj opasnosti.

Pozivamo muzeje, aukcijske kuće, trgovce umjetninama i kolekcionare da ne nabavljaju predmete slične onima koji se nalaze na Crvenoj listi a da prethodno nisu pažljivo i temeljito istražili njihovo porijeklo i svu relevantnu pravnu dokumentaciju. Svaki kulturni artefakt koji moguće potječe iz regije jugoistočne Europe trebalo bi detaljno provjeriti i poduzeti mjere predostrožnosti prije no što se u vezi s njime sklopi neki pravni posao.

ICOM je *Crvenu listu potencijalno ugroženih predmeta kulturne baštine jugoistočne Europe* objavio u suradnji s predanim timom stručnjaka iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Hrvatske, Crne Gore, Sjeverne Makedonije, Moldavije, Rumunjske, Srbije i Slovenije, te zahvaljujući potpori ICOM-ove Zaklade.

Zaštita kulturne baštine

Kulturni artefakti se svakoga dana negdje u svijetu ukradu, opljačkaju ili, što na stvarnom što na virtualnom tržištu, ilegalno prodaju. To dovodi do nenadoknadivog gubitka baštine velike povijesne i znanstvene vrijednosti. Tijekom proteklih 30 godina, nedopuštena trgovina umjetninama i antikvitetima prerasla je u ozbiljan problem koji nadilazi granice, a njezine su posljedice još dalekosežnije od gubitka kulturne baštine.

Od 2000. godine ICOM objavljuje „crvene liste“ na kojima se detaljno navode kategorije potencijalno ugroženih kulturnih dobara iz cijelog svijeta. „Crvene liste“ su postale važan instrument u borbi protiv nedopuštenog trgovanja kulturnim dobrima jer stručnjacima za umjetnost i baštinu te tijelima za provedbu zakona služe kao praktični pomoćni alat za identifikaciju kulturnih dobara zaštićenih nacionalnim i međunarodnim zakonodavstvom.

Prije „crvenih lista“, ICOM je objavljivao serijsku publikaciju o nestalim kulturnim dobrima pod nazivom *Sto nestalih predmeta*. ICOM je već desetljećima predvodnik aktivnosti za zaštitu baštine od nezakonite trgovine. Koristeći jedinstveno iskustvo muzejskih stručnjaka, pomaže drugim stručnjacima iz područja baštine i ostalih područja identificirati i zaštititi kulturnu baštinu.

Ako posumnjate da je neki predmet kulturne baštine porijeklom iz jugoistočne Europe ukraden, opljačkan ili ilegalno izvezen, obratite se nadležnim tijelima svoje države. Za dodatne informacije ili pomoć, molimo kontaktirajte:

Međunarodni savjet za muzeje (International Council of Museums - ICOM)
15, rue Lasson - Paris 75012 - Francuska
Tel.: +33 1 47 34 05 00
E-mail: illicit-traffic@icom.museum

VAŽNA NAPOMENA

Crvena lista NIJE popis ukradenih predmeta.

Prikazana kulturna dobra su inventarizirani predmeti u zbirkama priznatih institucija. Svrha im je dočarati koje su kategorije kulturnih dobara zaštićenih zakonom najizloženije opasnosti od nezakonite trgovine.

ICOM zahvaljuje svim institucijama i osobama koje su tako velikodušno ustupile fotografije prikazane na *Crvenoj listi potencijalno ugroženih predmeta kulturne baštine jugoistočne Europe*.

CRVENA LISTA POTENCIJALNO UGROŽENIH PREDMETA

Uz opis fotografija navedeni su, punim imenom ili kraticom, svi muzeji iz čijih zbirki predmeti potiču. Objašnjenja kratica su sljedeća:

AMI:	Arheološki muzej Istre, Hrvatska	NHM:	Nacionalni povijesni muzej, Bugarska
MKS:	Muzej kršćanstva u Sloveniji	NMS:	Slovenski nacionalni muzej
MPU:	Muzej primijenjene umjetnosti, Srbija	PMB:	Posavski muzej Brežice, Slovenija
NAMT:	Nacionalni arheološki muzej u Tirani, Albanija	PMPO:	Pokrajinski muzej Ptuj – Ormož, Slovenija
NMENHM:	Moldavski nacionalni etnografski i prirodoslovni muzej	PRAM:	Plovdivski regionalni arheološki muzej, Bugarska
NMHM:	Moldavski nacionalni povijesni muzej		

CRVENA LISTA OBUHVAĆA SLJEDEĆE KATEGORIJE:

Tekstovi i karte

od antike do modernog doba

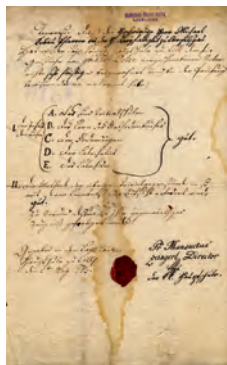
Arhivski dokumenti, antički dokumenti, inkunabule i ranotiskane knjige, rukopisi i minijature, karte, rijetke knjige; na papiru, pergamentu, metalu i drvu; rukopisno, rezbareno i tiskano, latiničnim i ćirilničnim pismom.

1. Rukopis na papiru Mihaila Strelbičhija, Dubăsari, Republika Moldavija, 18. st. po. Kr., 21.5 x 16.5 cm. © Nacionalna knjižnica Republike Moldavije

2. Oktoih (tonske vrste 5-8), ilustrirana inkunabula tiskana u Cetinju, Crna Gora, dijelovi sačuvani u manastiru Dečani 15. st. po. Kr., 26.7 x 20 cm.
© Narodna biblioteka Srbije

3. Stematografija, bakrorezna knjiga, karton obložen kožom, Beč, 18. st. po. Kr., 21 x 17 cm. © Biblioteka Matice srpske, Novi Sad, Srbija

4. Školska svjedodžba, Celje, Slovenija, 18. st. po. Kr., 34.3 x 21.5 cm.
© Slovenski školski muzej

5. Papirni zemljovid slovenske države i pokrajina autora Petera Kozlera, 19. st. po. Kr., 68.5 x 63.1 cm (karta 54.2 x 49.9 cm). © Pokrajinski muzej Kočevje, Slovenija/Tomaž Lauko

6. Drvena navoštena pločica s latinskim natpisom, Rosia Montană, Rumunjska, 2. st. po. Kr., 14.3 x 10.5 cm. © Rumunjski nacionalni povijesni muzej/Ing. Marius Amarie

7. Brončana rimska vojnička diploma, Gherla, Rumunjska, 2. st. po. Kr., 14.7 x 11.7 cm.
© Rumunjski nacionalni povijesni muzej/Ing. Marius Amarie

Likovna umjetnost

15. – 20. stoljeće po. Kr.

Crteži, gravure, slike, fotografije i skulpture; uljenim bojama, u olovci ili ugljenu; na platnu, staklu, papiru ili u kamenu.

8

8. „Ženski akt-Afrodita“, ulje na platnu, autor Paja Jovanović, Beograd, Srbija, 20. st. po. Kr., 63 x 81 cm. © Muzej grada Beograda

9

9. Grafika koja prikazuje portret povijesne ličnosti, autor Theodor Aman, Rumunjska, 19. st. po. Kr., 27.5 x 22 cm. © Rumunjski nacionalni povijesni muzej/Ing. Marius Amarie

10

10. Ugljen na papiru, „Slikar u ateljeu (Slikar s modelom)“, autor Sava Šumanović, Srbija, 20. st. po. Kr., 21.8 x 30 cm. © Galerija Matice srpske, Novi Sad

11

11. „Kinoroman“, kolaž i crtež olovkom u boji, autor Avgust Černigoj, 20. st. po. Kr., 23.9 x 18.7 cm. © Slovenski kazališni institut – Kazališni muzej

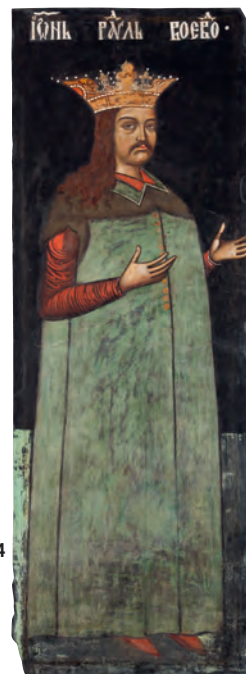
12

12. „Poljubac“, skulptura od lapora, autor Constantin Brâncuși, Rumunjska, 20. st. po. Kr., 28 x 26 x 21.5 cm, 24 kg. © Craiovski muzej umjetnosti

13

13. Autoportret Janeza Avguščina Puhara, fotografija na staklu, Slovenija, 19. st. po. Kr., 12 x 10 cm. © NMS

14

14. Freska vlaški knez Radu Veliki, autor Dobromir od Târgoviște, Curtea de Argeș, Rumunjska, 15.-16. st. po. Kr., 229 x 85 cm. © Rumunjski nacionalni povijesni muzej/Ing. Marius Amarie

Arheologija – Posude

5. tisućljeće pr. Kr. – 4. stoljeće po. Kr.

Spremnici i posude; bez uzorka i oslikani; od gline, stakla, metala; iz različitih razdoblja i civilizacija.

15

15. Riton, djelomično pozlaćeno srebro, Plovdiv, Bugarska, 5.-4. st. pr. Kr., 20.6 x Ø 8.4 cm. © PRAM

16

16. Brončana hidrija, Plovdiv, Bugarska, 5. st. pr. Kr., 45 x Ø 30.5 cm. © PRAM

17

17. Rimski keramički pehar, Duklja, Crna Gora, 1.-4. st. po. Kr., Ø 6.2 cm (Ø 2 cm baza, Ø 7.3 cm sredina) x 6.9 cm. © JU Muzeji i galerije Podgorice

18

18. Glinena piksida, Vardarski Rid, Sjeverna Makedonija, 3.-2. st. pr. Kr., 25.5 cm. © Muzej – Gevgelija

19

19. Glineni tanjur, Duklja, Crna Gora, 1.-4. st. po. Kr., Ø 35.5 cm (Ø 10 cm središnja rozeta) x 5 cm. © JU Muzeji i galerije Podgorice

20

20. Oslikana zdjela iz neolitika s figuricama, Sultana, Rumunjska, 5.-4. tisućljeće pr. Kr., Ø 30 cm. © Okružni povijesni muzej „Teoharie Antonescu“, Giurgiu

21

21. Glinene ili metalne rimske uljanice, Srbija, 1.-4. st. po. Kr., cca 5/20 x 3/10 cm. © Muzej grada Beograda

22. Rimski keramički pehar, Ptuj, Slovenija, 3. st. po. Kr., 22 cm. © PMPO

22

23

23. Glinena amfora s poklopcem kulture Cucuteni-Tripolje, Moldavija, 5. tisućljeće pr. Kr., 48 cm x Ø 34.5 cm (poklopac: 12 cm x Ø 15 cm). © NMHM

24. Srebrna cilindrična piksida, Pula, Hrvatska, 1.-2. st. po. Kr., 7.5 x 4.6 x 4.6 cm. © AMI

25. Rimski keramički pehar, Drač, Albanija, 2. st. po. Kr., 41 x 18 cm. © NAMT

24

25

Arheologija – prirodoslovlje i kiparstvo

prapovijest – 3. stoljeće po. Kr.

Fosili; arhitektonski elementi, figure, figurice, skulpture, kipovi i statuete; od keramike i gline, stakla, mramora, metala ili organskih materijala; iz različitih razdoblja i civilizacija.

26

27

28

29

26. Keramička figurica žene, Sarajevo, 5. tisućljeće pr. Kr., 11.3 cm.

© Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine

27. Keramički portret, Sarajevo, 5. tisućljeće pr. Kr., 6.5 cm.

© Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine

28. Rimski portret u mramoru, Apolonija (Fier), Albanija, 2.-3. st. po. Kr., 40 cm.

© NAMT

29. Keramička antropomorfna figurica, Shtoj (Skadar), Albanija, 3.-2. tisućljeće pr. n. e.,

9.7 x 17.7 cm. © NAMT

30

31

32

33

30. Figurica od pečene gline, Vardarski Rid, Sjeverna Makedonija, 2. st. pr. Kr., 25.8 cm.

© Muzej – Gevgelija

31. Brončana figurica, Moldavija, 4. st. pr. Kr., 17 cm. © NMHM

32. Neolitička koštana figurica žene Gumelnița kulture, Silištea, okrug Teleorman, Rumunjska, 5.-4. tisućljeće pr. Kr., 9.5 x 3 cm. © Muzej okruga Teleorman

33. Rimski figurica od rezbarenog jantara, Alburnus Maior (današnja Roșia Montană), Rumunjska, 2. st. po. Kr., 3 x 3.5 cm.

© Rumunjski nacionalni povijesni muzej/Eugen Silviu Teodor

Arheologija – prirodoslovlje i kiparstvo (nastavak)

34

35

36

37

34. Figurica žene od pečene gline iz neolitičke kulture Cucuteni, Drăgușeni, Rumunjska, 5.-4. tisućljeće pr. Kr., 23 x 7 cm. © Muzej okruga Botoșani

35. Kasnoneolitički glineni antropomorfnji kipić vinčanske kulture, Srbija, 5. tisućljeće pr. Kr., 11.9 cm. © Muzej grada Beograda

36. Kipić od posrebrene bronce, Duklja, Crna Gora, 1.-2. st. po. Kr., 7 cm. © JU Muzeji i galerije Podgorice

37. Brončani kipić bika, Hrvatska, 1.-2. st. po. Kr., 4.8 x 5.3 x 1.9 cm. © AMI

38

39

40

41

42

38. Rimski brončani kipići, Srbija, 2.-3. st. po. Kr., cca 8.2/16.5 cm. © Muzej grada Beograda

39. Nadgrobnja stela od bijelog mramora s natpisom, Veles, Sjeverna Makedonija, 3. st. po. Kr., 87 x 57 x 9 cm. © Muzej Republike Sjeverne Makedonije

40. Egipatski reljef glave, Pula, Hrvatska, 1. st. po. Kr., 12.3 x 12.8 x 4 cm. © AMI

41. Fragment arhitrava od vapnenca, Apolonija (Fier), Albanija, 6. st. pr. Kr., 170 x 36 cm. © NAMT

42. Fossil piskodotne ribe, Istra, Hrvatska, razdoblje krede, 73 x 60 x 2 cm. © Prirodoslovni muzej Rijeka

Arheologija – Instrumenti i nakit

7. stoljeće pr. Kr. – 8. stoljeće po. Kr

Pribor, ukrasi, muzički instrumenti i nakit; uključujući narukvice, naušnice, ogrlice, kopče i prstenje; od stakla, organskih materijala i metala (uključujući broncu, zlato i srebro); povremeno s drugim kamenjem.

43

43. Brončane, srebrne, zlatne rimske fibule sa ili bez ukrasa, Srbija, 2.-4. st. po. Kr., cca 5.5 cm. © Muzej grada Beograda

44

44. Brončano glazbalo (sistrum) s prikazom pantere, Nezakcij, Hrvatska, 1. st. po. Kr., 7.9 x 5.5 x 1.1 cm. © AMI

45

45. Brončani ukrasni privjesak za žensku nošnju, Mat, Albanija, 7.-6. st. pr. Kr., 51 cm. © NAMT

46

46. Brončani privjesak u obliku pikside, Gevgelija, Sjeverna Makedonija, željezno doba, 14 cm. © Muzej – Gevgelija

47

47. Niska od staklene paste, Kruja, Albanija, 7.-8. st. po. Kr., 54 cm. © NAMT

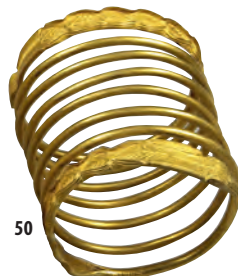
48

48. Ogrlica od srebrne pletene žice (torkves), Shipka, Bugarska, 2.-1. st. pr. Kr., Ø 14 cm, poprečni presjek 0.5 cm. © NHM

49

49. Brončana narukvica prebačenih krajeva, Kuç i zi (Korçë), Albanija, 7.-6 st. pr. Kr., 12 cm. © NAMT

50

51. Zlatna ogrlica sa zelenim kamenjem, Medulin, Hrvatska, 2. st. po. Kr., 72 cm. © AMI

52

52. Zlatni ukrasi u obliku orla, optočeni almandinima i turmalinima, Apahida, Rumunjska, 5. st. po. Kr., 11.50 x 5.30 cm, 11.60 x 5.20 cm. © Rumunjski nacionalni povijesni muzej/Ing. Marius Amrie

53

50. Masivna spiralna zlatna narukvica, Grădištea Muncelului, Rumunjska, 1. st. pr. Kr.-1. st. po. Kr., 682.30-1196.03 g. © Rumunjski nacionalni povijesni muzej/Ing. Marius Amrie

53. Zlatni privjesak napravljen od kovanice (avers i revers), Moldavija, 270-275 po. Kr., Ø 2.3 cm (karičica za privjesak 0.4 x 0.8 cm), 6.23 g. © NMHM

51

CRVENA LISTA POTENCIJALNO UGROŽENIH PREDMETA

54

55

56

57

58

60

61

54. Zlatne naušnice s ametistom, Medulin, Hrvatska, 2. st. po. Kr., 1.6 x 1.4 cm. © AMI

55. Zlatne naušnice sa stožastim završetkom, Medulin, Hrvatska, 2.-3. st. po. Kr., 1.6 x 0.8 cm. © AMI

56. Zlatne viseće naušnice, Nezakcij, Hrvatska, 1. st. po. Kr., 2.1 x 0.8 cm. © AMI

57. Zlatne naušnice s kalcedonom, Bugarska, 3. st. po. Kr., Ø5.25/4.5 cm. © NHM

58. Zlatni pečatnjak, Shipka, Bugarska, 2. st. pr. Kr., 2.6 cm x Ø1.95 cm. © NHM

59. Srebrni prsten s dragim kamenom, Medulin, Hrvatska, 2. st. po. Kr., 2.7 x 2.5 cm. © AMI

60. Jantarni rimski prsten, Ptuj, Slovenija, 2. st. po. Kr., Ø3.31 cm, poprečni presjek 0.5-1.81 cm, glava 2.0 x 1.5 cm. © PMPO

61. Crno-bijela kameja od oniksa, Hrvatska, 1. st. po. Kr., 2.4 x 1.9 x 0.6 cm. © AMI

Arheologija – Vojna oprema i oruđe

3. tisućljeće pr. Kr. – 8. stoljeće po. Kr.

Oklopi, noževi, oruđe i oružje.

62

63

64

65

67

68

69

70

66

62. Ilirska brončana kaciga, Činamak (Kukës), Albanija, 5. st. pr. Kr., 24 cm. © NAMT

63. Brončani bodež s urezanim ukrasom, Vajzë (Vlora), Albanija, 3.-2. tisućljeće pr. Kr., 38 cm. © NAMT

64. Brončani oklop, Plovdiv, Bugarska, 5. st. pr. Kr., 43 x 35.6 cm. © NHM

65. Brončane knemide, Blagoevgrad, Bugarska, 4. st. pr. Kr., 42.5 x 11.9 cm. © NHM

66. Željezni trakijski mač, Plovdiv, Bugarska, 3. st. pr. Kr., 114 cm, debljine 1.2 cm. © NHM

67. Srebno-željezna kaciga s viziorom, Plovdiv, Bugarska, 1. st. n. e., 19 x 21 cm. © PRAM

68. Željezni umbo štita s prikazom grifona i vegetalnim motivima, Piatra Roşie, Rumunjska, 1. st. pr. Kr.-1. st. po. Kr., Ø 41.8 cm.

© Rumunjski nacionalni povijesni muzej/Ing. Marius Amarie

69. Sjekira s tuljcem za nasad (kelt), Predgrad, Slovenija, 12. st. pr. Kr., 16.6 x 3.8 cm.

© Pokrajinski muzej Kočevje, Slovenija

70. Brončani i zlatni okov korica mača s granatima, Zmajevac, Hrvatska, prva polovina 5. st. po. Kr., 4.7 x 2.5 cm. © Arheološki muzej u Zagrebu

Primijenjena umjetnost

16. – 20. stoljeće po. Kr.

Antikni namještaj i kućni ukrasi, nošnje i dodatci, predmeti etnografske baštine, nakit, prostirači, tekstil i posude.

71

72

73

74

75

76

77

71. Kopča od srebrne slitine, Pirot, Srbija, 20. st. po. Kr., 26 x 11 cm, 6.23 g.

© Etnografski muzej u Beogradu

72. Privjesak u obliku križa, Split, Hrvatska, 19. st. po. Kr., 10 x 7 cm.

© Etnografski muzej (Zagreb)

73. Prsluk od crnog baršuna, prošiven srebrom i zlatnom svilom, Ponišavlje, Srbija, 20. st. po. Kr., 39 cm. © Etnografski muzej u Beogradu

74. Ženska blagdanska bluza, Podoima, Moldavija, 20. st. po. Kr., 112 x 61-67 cm.

© NMENHM

75. Vuneni čilim, Pirot, Srbija, 20. st. po. Kr., 320 x 238 cm.

© Etnografski muzej u Beogradu

76. Prostirač s floralnim motivom, Camenca, Moldavija, 20. st. po. Kr., 312 x 168 cm.

© NMENHM

77. Oslikana, drvena škrinja za miraz s cvjetnim motivima, Transilvanija, Rumunjska, 18. st. po. Kr., 132 x 56 x 51 cm.

© Etnografski muzej u Braşovu

78

79

80

81

82

78. Drvena putna škrinja iz doba Ruskog Carstva, Moldavija, 19. st. po. Kr., 68 x 98 x 55 cm. © NMHM

79. Srebrna zdjela, Peč, Srbija, 16. st. po. Kr., Ø 13 cm. © MPU

80. Kamena posuda za ulje, Kobilj, Slovenija, 16. st. po. Kr., 43.5 cm.

© Slovenski etnografski muzej

81. Ocakljena vaza za potpuri krem boje iz tvornice Žige Zoisa, Ljubljana, Slovenija, 18. st. po. Kr., 29.2 cm. © NMS

82. Košnica u obliku vojnika, Slovenija, 18.-19. st. po. Kr., 167 cm. © PMB

CRVENA LISTA POTENCIJALNO UGROŽENIH PREDMETA

Pribor i oruđe

19. – 20. stoljeće po. Kr.

Satovi, marke, pečatnjaci, oružje i vojna oprema (uključujući vatreno oružje, mačeve, vojno znakovlje i srodne predmete).

83. Istočnjački mač za investituru s dijamantom na križnici, 19. st. po. Kr., 100 x 14.8 x 3 cm. © Rumunjski nacionalni povijesni muzej/Ing. Marius Amarie

84. Kremenjača džefedar, s drvom, obložena inkrustiranim sedefom, srebrom, čelikom i damastom, Boka Kotorska, Srbija, 19. st. po. Kr., 120.5 cm (duljina cijevi 90 cm). © Povijesni muzej Srbije

85. Spremnica za barut, Velika Mlaka, Hrvatska, 19. st. po. Kr., 36 x 16 cm. © Etnografski muzej (Zagreb)

86. Spomen medalja, metal i tekstil, s natpisom, Srbija, 20. st. po. Kr., 3.3 x 5 cm. © Povijesni muzej Srbije

87. Biljeg vrijednosti 27 novčića (parale), laši, Rumunjska, 19. st. po. Kr., 2.2 x 2.3 cm. © Rumunjski nacionalni povijesni muzej/Ing. Marius Amarie

88. Putni sat, 19. st. n. e., 10 cm. © MPU

89. Željni pečatnjak, Srbija, 19. st. po. Kr., Ø 2.8-3 cm. © Povijesni muzej Srbije

Numizmatika

6. stoljeće pr. Kr. – 13. stoljeće po. Kr.

Coins from various eras and civilisations; embossed with images; in bronze, gold, and silver.

90. Brončana kovanica, Pogradec, Albanija, 12. st. po. Kr., 2.6 x 2.5 cm. © Gradski muzej Pogradec

91. Kovanica plemena Deroni s bikom i osmokrakom zvijezdom, Sjeverna Makedonija, 5. st. pr. Kr., 0.042 x 0 1.605 cm. © Zavod za zaštitu kulturnih spomenika i muzej – Štip

92. Zlatni stater s likom Aleksandra Velikog te Atene koja sjedi, s natpisom, Sarmizegetusa, Rumunjska, 1. st. pr. Kr., 2 cm, 8.23 g. © Rumunjska akademija, Orghidanova zbirka/Dr. Emanuel Petac

93. Zlatni stater s prikazom orla i vijenca te rimskog konzula u pratnji liktora, Sarmizegetusa, Rumunjska, 1. st. pr. Kr., 1.8 cm, 8.29 g. © Rumunjska akademija, Orghidanova zbirka/Dr. Emanuel Petac

94. Zlatni solid s prikazom Konstantina Velikog te Viktorije i trofeja, Sarmizegetusa, Rumunjska, 4. st. po. Kr., 1.9 cm, 4.30 g. © Rumunjska akademija, Orghidanova zbirka/Dr. Emanuel Petac

95

95. Keltska tetradrahma, s portretom (avers) i konjem (revers), srebro, Srbija, 3.-2. st. pr. Kr., 2,4 cm, 12,40 g. © Muzej grada Beograda

96

96. Srebrni rimski denar, s portretom (avers) i čovjekom u sjedećem položaju (revers), Srbija, 1.-2. st. po. Kr., 1,9 cm, 2,95 g. © Muzej grada Beograda

97

97. Srebrni denar, s dva čovjeka koji stoje (avers), i jednim u sjedećem položaju (revers), Srbija, 13. st. po. Kr., 2 cm, 1,75 g. © Muzej grada Beograda

Religijski predmeti

4. – 20. stoljeće po. Kr.

Predmeti kulturne baštine kršćanstva, judaizma i islama; ikone s likovima oslikanim na staklu, metalu i drvu; umjetnost nadahnutu religijom, uključujući slike i kipove; vjerski tekstovi; relikvijari; artefakti za bogoslužne obrede uključujući liturgijska ruha.

98

99

100

101

98. Sveti Dimitrije na konju, Bosna i Hercegovina, 18. st. po. Kr., 32,5 x 25,5 x 1,5 cm. © Umjetnička galerija Bosne i Hercegovine

102

99. Sv. Ivan Krstitelj, tempera, drvo, platno, Skopje, Sjeverna Makedonija, 14. st. po. Kr., 125 x 95,5 x 4 cm. © Muzej Republike Sjeverne Makedonije

100. Djevica Marija s Isusom, slikano na staklu, Transilvanija, Rumunjska, 19. st. po. Kr., 51 x 41,5 cm. © Narodni muzej Unije, Alba Iulia

101. Isus Krist, autor Georgija Stojanovića, tempera, drvo, Beograd (Nova Varoš), Srbija, 18. st. po. Kr., 100 x 75 cm. © Galerija Matice srpske, Novi Sad

102. Uznesenje Blažene Djevice Marije, drvo, tempera i srebro, Moldavija, 18. st. po. Kr., 24,5 x 30,7 x 2,8 cm. © NMHM

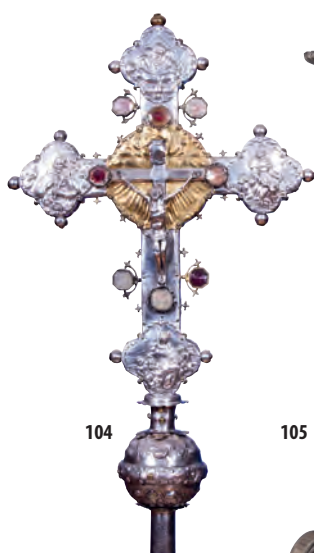
103. Kalež Jože Plečnika, Ljubljana, Slovenija, 20. st. po. Kr., 24 cm. © MKS

103

CRVENA LISTA POTENCIJALNO UGROŽENIH PREDMETI

104

105

106

107

108

104. Venecijanski križ za procesije, Gorica, Slovenija, 17. st. po. Kr., 94 x 47 cm. © MKS

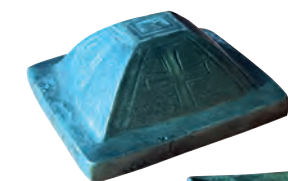
105. Mijedeni, reljefni, posrebreni oltarni svijećnjak, Hrvatska, 18. st. po. Kr., 60 x 16 cm.
© Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb

106. Mijedena, reljefna, posrebrena oltarna pokaznica (monstranca), Hrvatska, 18. st. po. Kr., 24 x 13.5 cm. © Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb

107. Stola, Slovenija, vjerojatno 17. st. po. Kr., 21 x 220 cm.
© Pokrajinski muzej Kočevje, Slovenija/Boris Farič

108. Pravoslavno svećeničko ruho s prikazom kršćanskih praznika, samostan Bistrița, istočna Rumunjska, 15. st. po. Kr., 143 x 21 cm.

© Rumunjski nacionalni povijesni muzej/Ing. Marius Amarie

109

110

111

109. Srebrni kockasti moćnik s piramidalnim poklopcem, Lipnița-Izvoarele, Rumunjska, 4.-6. st. po. Kr., 7.6 x 6.1 x 6 cm.

© Muzej nacionalne povijesti i arheologije u Constanți

110. Barokni moćnik, pozlaćeno rezbareno drvo, Slovenija, 18. st. po. Kr., 12.7 x 37.8 cm. © NMS

111. Brončani moćnik u obliku križa, Skopje, Sjeverna Makedonija, 11.-13. st. po. Kr., 6.8 x 5.3 cm. © Muzej grada Skopja

112

113

114

115

116

112. Reljefna, rezbarena i gravirana hebrejska spremnica za mezuzu, Portugal, 17. st. po. Kr., 31.5 cm x 0.62 cm, 285 g. © Židovski povijesni muzej, Beograd

113. Kuran iz Otomanskog Carstva na arapskom pismu, s kožnim koricama, Srbija, 15. st. po. Kr., 14.5 x 13 x 6 cm. © Muzej „Ras“, Novi Pazar

114. Židovski iluminirani kodeks Hagada, Sarajevo, 14. st. po. Kr., 16.5 x 22.8 cm. © Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine

115. Vjerska knjiga s uresima, Putna, Rumunjska, 16. st. po. Kr., 30 x 22 cm. © Rumunjski nacionalni povijesni muzej/Ing. Marius Amarie

116. Drvena vrata ikonostasa sa šest polikromiranih slikanih panela, Rumunjska, 16. st. po. Kr., 123 x 79 cm. © Rumunjski nacionalni povijesni muzej/Ing. Marius Amarie

117

118

119

117. Sveti arhangel Mihael, ulje na platnu, autor Andrej Janez Herrlein, Slovenija, 18. st. po. Kr., 187 x 123 cm. © PMB

118. Sv. Katarina, skulptura od vapnenca, iz Radionice Ptujška Gora, Slovenija, 15. st. po. Kr., 94 cm. © PMPO

119. Slika sv. Ane na zrcalu, Slovenija, 19. st. po. Kr., 24 x 19 cm. © PMB

ICOM I ZAŠTITA KULTURNE BAŠTINE

Međunarodni savjet za muzeje (ICOM) osnovan je 1946. godine u nakani da zastupa muzeje i muzejske djelatnike diljem svijeta. ICOM se zalaže za promicanje i zaštitu prirodne i kulturne baštine, sadašnje i buduće, materijalne i nematerijalne. ICOM je, putem svoje jedinstvene mreže od gotovo 50.000 članova iz 115 država i teritorija (2020.), aktivno uključen u čitav niz znanstvenih disciplina koje se bave muzejima i baštinom.

ICOM održava formalne odnose s Organizacijom Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO) te, kao stručnjak za borbu protiv nezakonite trgovine kulturnim dobrima, ima savjetodavni status pri Ekonomsko-socijalnom vijeću Ujedinjenih naroda (ECOSOC). Jedna od ICOM-ovih glavnih zadaća je pružanje javnih usluga na međunarodnoj razini, a ostvaruje ju među ostalim i suradnjom s organizacijama kao što su INTERPOL i Svjetska carinska organizacija (WCO).

Još jedno temeljno područje ICOM-ova djelovanja je zaštita baštine u slučaju prirodne katastrofe ili oružanog sukoba, koju provodi putem Odbora za upravljanje rizicima od katastrofa (DRMC) te snažnim angažmanom u „Plavom štitu“, čiji je jedan od osnivača. U kriznoj situaciji, ICOM je spreman mobilizirati svoju svjetsku mrežu stručnjaka u području kulturne baštine.

Također, kako bi bio djelotvorniji u borbi protiv nezakonitog trgovanja, 2013. godine ICOM je pokrenuo prvi Međunarodni opservatorij nezakonitog trgovanja kulturnim dobrima. Radi se o bazi podataka o toj temi koja je dostupna na internetu (<https://www.obs-traffic.museum/>).

„Crvene liste“ osmišljene su kao praktičan alat za borbu protiv nezakonitog trgovanja predmetima kulturne baštine. ICOM je zahvalan na svesrdnoj predanosti stručnjaka i institucija koji velikodušno pridonose uspješnosti „crvenih lista“.

Sve „crvene liste“ dostupne su na ICOM-ovoj mrežnoj stranici: <https://icom.museum/en/>

Projekt su velikodušno podržali:

fondation
ICOM
foundation

international
council
of museums

ICOM international
council
of museums

15, rue Lasson - 75012 Paris - Francuska

Tel.: +33 (0)1 47 34 05 00

E-mail: illicit-traffic@icom.museum - Web stranica: <https://icom.museum/en>